

N:o 4.

Ank. till Riksd. Kansli den 12 Febr. 1883, kl. 3 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om upphäfvande af sista punkten i § 16 mom. 1 af förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 Mars 1862.

Lag-Utskottet har från Andra Kammaren emottagit en af Herr *Liss Ol. Larsson*, med hvilken Herr *C. Johanson* instämt, afgifven motion, N:o 23, deri föreslås, »att Riksdagen för sin del beslutar, det sista punkten af 1 mom. 16 § af gällande förordning om kommunalstyrelse på landet, så lydande: »De i 17 § omnämnda ordinarie kommunalstämmor må ej till sådan dag utsättas», måtte varda upphäfd.»

Till stöd för sin motion anför motionären:

»Uti det förslag till våra kommunallagar, som af särskilda komiteerade utarbetades, och uti det förslag till samma lagar, som af Kongl. Maj:t genom proposition framställdes till 1859—1860 årens Riksdag, förefans ej något förbud för vare sig kommunal- eller kyrkostämmors hållande på söndag, men Riksdagen, som den tiden befarade att »sabbatens helgd och frid störes genom sammankomster och öfverläggningar i världsliga ämnen å helgedagar», föreslog ett förbud för såväl ordinarie kommunal- som ordinarie kyrkostämmors hållande å dag, då gudstjenst hålles. Kongl. Maj:t accepterade Riksdagens åsigt i afseende å kommunalstämma, och i 16 § af kommunallagen för landet stadgas, att ordinarie kommunalstämma icke får utsättas till dag, då gudstjenst hålles, men i afseende å kyrkostämma, der presten är sjelfskrifven ordförande, fästes ej afseende å Riksdagens uttalade åsigt, och således få alla kyrkostämmor hållas å söndag.»

Bih. till Riksd. Prot. 1883. 7 Saml. 4 Häft.

»Å såväl kyrkostämmor som icke ordinarie kommunalstämmor förekomma i allmänhet lika så verldsliga ämnen som de, hvilka förekomma å de ordinarie kommunalstämmorna, men aldrig har jag hört någon kyrkostämмо-ordförande i min hemort, som hyst tvekan om att hålla *alla* kyrkostämmor å söndag, eller någon kommunalstämmo-ordförande, som tvekat att utlysa kommunalstämma till dag, då gudstjenst hålles, af fruktan att sabbatens helgd och frid derigenom skulle äfventyras, lika litet som jag hört någon påstå, att sabbaten blifvit vanhelgad genom sådana stämmors hållande.»

»De olägenheter, som äro förenade med ett ovillkorligt förbud för de ordinarie kommunalstämmornas hållande å söndag, särskildt i de glest befolkade landskommunerna, äro så kända, att derom knappt behöfver ordas. Det är icke alltid någon så lätt sak för befolkningen i de stora vidsträckta kommunerna att besöka en stämma, som hålles å arbetsdag, då den idoge mannen, äfven om han gerna ville besöka stämman, icke kan det, emedan han ej kan upppoffra en sådan dag. Erfarenheten har ock visat, att sällan någon stämma är så fåtaligt besökt som just de ordinarie kommunalstämmorna, hvilka måste hållas å söknedag. I allmänhet är det endast de stämmans lokal närmast boende och de, som icke af arbete äro förhindrade, som då besöka stämman och diktera besluten. Annorlunda är förhållandet, då stämmorna hållas å söndag, då befolkningen samlas till sina kyrkor, i hvilkas närhet stämmorna hållas omedelbart efter gudstjenstens slut, och då stämmorna kunna och jemväl bruka besökas af alla, som vilja deltaga i kommunens angelägenheter. Vål kunna undantagsfall gifvas, då en stämma lämpligast bör hållas å söknedag, men detta synes mig böra bero af det särskilda förhållande, som påkallar ett sådant undantag, och icke genom någon i lag bestämd föreskrift.»

Utskottet, som i hufvudsak biträder de af motionären andragna skäl, hemställer följaktligen,

att Riksdagen, med bifall till motionen, må för sin del, med upphäfvande af sista punkten i § 16 mom. 1 af Förordningen den 21 Mars 1862 om kommunalstyrelse på landet, besluta, att nämnda paragraf hädanefter skall ega följande lydelse:

»Kungörelse om kommunalstämma utfärdas af ordföranden, eller, i händelse af hans förhinder, af vice ordföranden, och skall innehålla bestämd uppgift

om tid, ställe och öfverläggningsämne för sammanträdet. Kungörelsen uppläses från predikstolen fjorton dagar eller minst en vecka derförut. Är kommunalstämma utsatt till dag, då gudstjenst hålles, skall kungörelsen den dagen ånyo uppläsas.

För ärende, som fordrar så skyndsam handläggning, att kallelse icke medhinnes så tidigt, som nu är föreskrifvet, må kommunalstämma kunna hållas efter kortare kallelsetid och äfven samma dag, då den pålyses; dock må vid sålunda utlyst stämma beslut ej fattas om utgift eller erläggande af bidrag dertill.

Stockholm den 12 Februari 1883.

På Lag-Utskottets vägnar:

Axel Bergström.
